

Tlf: 89 30 78 00
aarhus@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Kystvejen 29
DK-8000 Aarhus C
CVR-nr. 20 22 26 70

SKANDERBORG KOMMUNE
Revisionsberetning nr. 25
VEDRØRENDE ÅRSREGNSKABET 2018
Side 614 - 653

1	KONKLUSION PÅ REVISIONEN AF KOMMUNENS ÅRSREGNSKAB FOR 2018	614
1.1	INDLEDNING	614
1.2	REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION	614
1.3	REVISIONSBEMÆRKNINGER	617
1.3.1	Generelt	617
1.3.2	Revisionsbemærkninger til årsregnskabet for 2018	618
1.3.3	Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger	618
1.4	IKKE-KORRIGEREDE FORHOLD	618
2	REVISIONSMETODIK OG -STRATEGI	618
2.1	VÆSENTLIGHEDSNIVEAU	619
2.2	DRØFTELSE MED LEDELSEN OM BESVIGELSER	619
2.3	DEN LØBENDE REVISION	619
2.4	DEN AFSLUTTENDE REVISION	620
3	REGNSKABSFØRING OG INTERNE KONTROLLER	620
3.1	KASSE- OG REGNSKABSREGULATIVET	620
3.2	BILAGSBEHANDLING, FUNKTIONSADSKILLELSE OG INTERNE KONTROLLER	620
3.3	BEHOLDNINGSEFTERSYN OG GENNEMGANG AF UDVALGTE BALANCEPOSTER	621
3.4	DECENTRALE BESØG	621
4	LØN- OG PERSONALEOMRÅDET	622
4.1	FORRETNINGSGANGE OG SAGSREVISION	622
4.2	LØNUDBETALING TIL DEN ADMINISTRATIVE LEDELSE	622
4.3	VEDERLAG MV. TIL POLITIKERE	622
5	REVISION AF KOMMUNENS INTERNE IT-KONTROLLER	623
6	FORESPØRGLER VEDRØRENDE DATABESKYTTELSESLOVGIVNINGEN	624
7	JURIDISK-KRITISK REVISION OG FORVALTNINGSREVISION	624
7.1	GENERELT	624
7.2	ORDNINGER FOR BORGERSTYRET PERSONLIG ASSISTANCE (BPA-ORDNINGER)	624
8	REVISION AF ÅRSREGNSKABET	625
8.1	ÅRSREGNSKABETS OPBYGNING OG INDHOLD	625
8.2	FORRETNINGSGANGE FOR REGNSKABS AFLÆGGELSE	626
8.3	BUDGET- OG BEVILLINGSKONTROL	626
8.4	TILSKUD, UDLIGNING OG SKATTER	626
8.5	REFUSION AF KØBSMOMS	626
8.6	LØNNINGER OG VEDERLAG	626
8.7	KOMMUNAL MEDFINANSIERING AF DE REGIONALE SUNDHEDSOPGAVER	627
8.8	ANLÆGSVIRKSOMHED	627
8.9	INDBERETNING TIL FORSYNINGSSEKRETARIATET MV.	627
8.10	BALANCEN	628

8.11	EVENTUALPOSTER	630
8.12	LÅNOPTAGELSE	630
9	TILBUD TIL BØRN OG UNGE MED SÆRLIGE BEHOV	630
10	REVISION AF DE SOCIALE REGNSKABER - OMRÅDER MED STATSREFUSION	630
10.1	REVISIONSERKLÆRING VEDRØRENDE DE SOCIALE IT-SYSTEMER	631
10.2	LØBENDE REVISION	631
10.2.1	Generelt	631
10.2.2	Forretningsgange mv.	632
10.2.3	Personsager	633
10.3	AFSLUTTENDE REVISION	634
10.3.1	Regnskabsafklæggelse og restafregning af refusion	634
10.3.2	Socialt bedrageri	634
11	FOKUSREVISION - MENTORSTØTTE	635
12	FOKUSREVISION - TEGNSPROGSTOLKNING	635
13	AFGIVNE REVISIONSBERETNINGER OG PÅTEGNEDE OPGØRELSE MV.	636
13.1	REVISIONSBERETNINGER AFGIVET TIL SKANDERBORG BYRÅD	636
13.2	DIALOG MED POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	636
13.3	PÅTEGNEDE OPGØRELSE OG ØVRIGE OPGAVER	636
14	LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING	636
15	REVISORS ERKLÆRING	637
BILAG 1, BESKÆFTIGELSESMINISTERIET		638
1	TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2018	638
1.1	INDLEDNING	641
1.2	OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSE FOR 2017	641
1.3	PERSONSAGSGENNEMGANG	641
1.3.1	Uddannelseshjælp	641
1.3.2	Revalidering	641
1.3.3	Driftsudgifter	641
1.3.4	Ledighedsydelse	641
1.3.5	Forsikrede ledige	642
1.4	FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG	642
BILAG 2, BØRNE- OG SOCIALMINISTERIET		643
2	TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2018	643
2.1	INDLEDNING	646
2.2	OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSE FOR 2017	646

2.3	PERSONSAGSGENNEMGANG	646
2.4	FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG	646
BILAG 3, UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONSMINISTERIET		647
3 TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2018		647
3.1	INDLEDNING	649
3.2	OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSE FOR 2017	649
3.3	PERSONSAGSGENNEMGANG	649
3.3.1	Opfølgning på integrationskontrakt og Integrationsprogram	649
3.4	FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG	649
BILAG 4, OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV		651
BILAG 5, PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER		653

Til Skanderborg Byråd

1 KONKLUSION PÅ REVISIONEN AF KOMMUNENS ÅRSREGNSKAB FOR 2018

1.1 INDLEDNING

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab har den 7. juni 2019 afsluttet revisionen af Skanderborg Kommunes regnskab for året 2018.

I henhold til Lov om kommunernes styrelse og revisionsregulativet for Skanderborg Kommune afgives hermed revisionsberetning om den udførte revision af årsregnskabet.

Revisionen har omfattet siderne 16 - 69 i "Regnskab 2018" samt regnskabsoversigt (orange faneblad) og garanti- og eventualforpligtelser (blå faneblad) i "Bilag - Regnskab 2018".

Hovedtallene udviser (mio. kr.):

	Oprindeligt budget	Regnskab
Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret)		
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	168,1	135,0
Resultat af det skattefinansierede område.....	-19,1	-30,1
Resultat af forsyningsvirksomhederne.....	-26,1	-5,5
Balance	Ultimo 2017	Ultimo 2018
Aktiver	4.498,0	4.594,6
Egenkapital.....	2.225,3	2.253,6

Regnskabsopgørelse: Positive tal = overskud og negative tal = underskud

1.2 REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION

Vi har ved revisionen ikke konstateret forhold af en sådan væsentlighed eller karakter, at det kommer til udtryk i påtegningen på årsregnskabet. Vi har forsynet årsregnskabet med følgende påtegning:

"DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til byrådet i Skanderborg Kommune

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Skanderborg Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, jfr. siderne 16 - 69 i "Regnskab 2018" samt regnskabsoversigt (orange faneblad) og garanti- og eventualforpligtelser (blå faneblad) i "Bilag - Regnskab 2018", der omfatter regnskabsopgørelse, balance, obligatoriske oversigter, anvendt regnskabspraksis og noter med følgende hovedtal:

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 135,0 mio. kr.
- Resultat af det skattefinansierede område på -30,1 mio. kr.
- Resultat af forsyningsvirksomheder på -5,5 mio. kr.
- Aktiver i alt på 4.594,6 mio. kr.
- Egenkapital i alt på 2.253,6 mio. kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til byrådet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Udover den lovpligtige revision, har vi afgivet erklæringer på projektregnskaber, andre erklæringer, der er pålagt kommunen, samt diverse rådgivningsopgaver. Der henvises til revisionsberetningens bilag, for en detaljeret opstilling af opgaver.

Vi blev af byrådet første gang antaget som revisor for Skanderborg Kommune for regnskabsåret 2007 og har varetaget revisionen i en samlet opgaveperiode på 12 år frem til og med regnskabsåret 2018. Vi har senest forlænget revisionsaftalen fra regnskabsåret 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Sociale udgifter med statsrefusion

Sociale udgifter med refusion består hovedsageligt af overførselsindkomster.

Ud fra vores professionelle vurdering er revisionen af området for de sociale udgifter med statsrefusion det revisionsområde med størst betydning for den finansielle revision, da der er væsentlige udgifter på dette område, som refunderes af Staten. Kommunen er ansvarlig for tilrettelæggelse af forretningsgange og interne kontroller, som sikrer korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, herunder at der udbetales korrekte ydelser, som kan helt eller delvis refunderes af Staten i henhold til gældende love og regler. Vi fokuserede på området, da reglerne på området er komplekse og kræver, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling samt overvåger, at disse bliver fulgt.

Vores væsentligste revisionshandlinger vedrørende revision af sociale udgifter med statsrefusion har været:

- Vi har gennemgået og testet væsentlige forretningsgange og relevante interne kontroller på områder med statsrefusion på det sociale område.
- Vi har gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har udført vores handlinger i henhold til bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge - og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).
- Vi har revideret statsrefusionskemaet for 2018.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af byrådet godkendte årsbudget for 2018 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2018. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter oplysninger i "Regnskab 2018" samt statusbalance (grøn faneblad) i "Bilag - Regnskab 2018", som ikke er omfattet af årsregnskabet og vores erklæring herom.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse".

1.3 REVISIONSBEMÆRKNINGER

1.3.1 Generelt

Revisionsbemærkninger vedrørende revisionen af årsregnskabet for 2018, der skal behandles af byrådet og fremsendes til tilsynsmyndigheden, er anført under afsnit 1.3.2 og 1.3.3.

Vi har pligt til løbende at vurdere, om der skal skrives en revisionsbemærkning, hvis

- regnskabs poster ikke er i overensstemmelse med byrådets beslutninger
- der er handlet i strid med gældende love og bestemmelser
- lovligheden af en post eller disposition anses for tvivlsom
- der ved gennemgang af de etablerede forretningsgange konstateres væsentlige mangler i kontrolmæssig henseende, idet revisionen samtidig kan fremsætte forslag til udbedring af konstaterede mangler

- foreskrevne forretningsgange i øvrigt ikke er fulgt
- udførelsen af byrådets og udvalgenes beslutninger ikke er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde

1.3.2 Revisionsbemærkninger til årsregnskabet for 2018

Den udførte revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

1.3.3 Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger

Ved den afsluttende revision har vi foretaget opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger samt andre forhold omtalt i tidligere revisionsberetninger.

Personsager på arbejdsmarkedsområdet

Vi har i revisionsberetning nr. 23 vedrørende den løbende revision for 2017 afgivet en revisionsbemærkning, da sagsadministrationen vedrørende integrationsprogram ikke fuldt ud blev administreret i overensstemmelse med gældende regler.

Vi har foretaget opfølgning i 2018 og har konstateret fortsatte udfordringer med sagsadministrationen. For det nærmere indhold heraf henvises til afsnit 10.2.3.

Kommunen har i sit eget ledelsestilsyn konstateret de samme udfordringer og har taget en række yderligere initiativer til forbedring af sagsadministrationen på området. Vi skal anbefale, at det fortsat følges tæt, hvorvidt der i 2019 er den fornødne fremdrift i forbedring af sagsadministrationen.

Vi kan således ikke lukke revisionsbemærkningen og vil foretage opfølgning i 2019.

1.4 IKKE-KORRIGEREDE FORHOLD

I henhold til internationale revisionsstandarder skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2018 er der konstateret følgende forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet, idet ledelsen har vurderet dem værende uvæsentlige både enkeltvis og sammenlagt for årsregnskabet, hvilket vi kan tilslutte os.

- Manglende og forkert optagelse af materielle anlægsaktiver således, at materielle anlægsaktiver og kommunens egenkapital udviser i alt 12,8 mio. kr. for lidt ved udgangen af 2018 - uddybes i afsnit 8.10.

Forholdene har kun betydning for kommunens balance pr. 31. december 2018 og påvirker ikke regnskabsresultatet for 2018.

2 REVISIONSMETODIK OG -STRATEGI

Målet ved revisionen af regnskabet er at sætte BDO i stand til at udtrykke en konklusion om, hvorvidt regnskabet i al væsentlighed er udarbejdet i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets krav i Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Revisionen udføres ved stikprøver, med det formål at vurdere og efterprøve, om interne forretningsgange og kontrolsystemer fungerer hensigtsmæssigt og betryggende. Endvidere vurderes og efterprøves det, om kommunens dispositioner vedrørende regnskabsmæssige forhold mv. er i overensstemmelse med byrådets bevillinger og øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

I forbindelse med revisionen vurderes, om udførelsen af byrådets og udvalgenes beslutninger samt den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte administrative områder af betydning for årsregnskabet.

Baseret på vores drøftelser med ledelsen og vores kendskab til kommunens aktiviteter og forhold i øvrigt, har vi, i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen for 2018, identificeret områder med særlige risici for væsentlige fejl i årsregnskabet.

2.1 VÆSENTLIGHEDSNIVEAU

Ved udarbejdelse af revisionsplanen fastlægger BDO et acceptabelt væsentlighedsniveau for at afdække beløbsmæssig væsentlig fejlinformation. Både beløbs størrelse (kvantitativ) og arten (kvalitativ) af fejlinformationen vurderes.

Væsentlighedsniveauet fastlægges for regnskabet som helhed, og væsentlighedsniveauet anvendes både i planlægningsfasen og ved afslutning af revisionen.

I planlægningsfasen har væsentlighedsniveauet betydning for vores bedømmelse af revisionsindsatsen på de enkelte områder. Områder, som beløbsmæssigt er over væsentlighedsbeløbet, skal undergives revision.

Ved afslutningen af revisionen har væsentlighedsbeløbet betydning for, om vi kan afgive erklæring uden forbehold. Knytter en væsentlig fejl sig til en enkelt regnskabspost, kan der blive tale om, at der alene tages forbehold for den konkrete regnskabspost.

Væsentlighedsniveauet er bestemmende for, hvor stor en fejl vi kan acceptere uden at tage forbehold for, om regnskabet er rigtigt. Med udgangspunkt i Skanderborg Kommunes størrelse har vi anvendt et væsentlighedsniveau på 85,0 mio. kr.

Vi skal desuden informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet med udgangspunkt i et niveau på 5 % af det anvendte væsentlighedsniveau på 85,0 mio. kr. svarende til enkeltfejl over 4.250.000 kr. Vi har jfr. afsnit 1.4 konstateret et sådant forhold.

Herudover tager vi hensyn til den operationelle risiko (politiske risiko), så der på områder med særlig bevågenhed vil være et langt lavere væsentlighedsniveau. Det kunne blandt andet være på følgende områder:

- Vederlæggelse af politikere
- Repræsentationsudgifter
- Udbetalinger til enkeltpersoner

Om revisionens tilrettelæggelse og udførelse samt ledelsens og revisors opgaver og ansvar henvises i øvrigt til vores beretning om revisionsaftale (beretning nr. 22).

2.2 DRØFTELSER MED LEDELSEN OM BESVIGELSER

Under revisionen har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at kommunen efter ledelsens vurdering har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation, herunder fejlinformation som følge af besvigelser.

Ledelsen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser.

Vi har i forbindelse med vores revision ikke konstateret fejl som følge af besvigelser.

2.3 DEN LØBENDE REVISION

Den løbende revision er i løbet af året gennemført ved besøg i den kommunale forvaltning. Formålet med den løbende revision er dels at udøve en aktuel og vedkommende revision, der giver mulighed for løbende at fremsætte forslag til forbedringer under skyldig hensyntagen til omkostninger og risici, dels at sikre et betryggende og effektivt grundlag for regnskabsafklæggelsen i kommunen.

Ved den løbende revision har vi gennemgået udvalgte væsentlige forretningsgange på forvaltningsområderne. Vi har lagt vægt på ledelse og styring som indfaldsvinkel til revisionen, og der er således fokuseret på kommunens målsætninger og strategier for området, samt på hvorvidt de tilrettelagte procedurer og det etablerede ledelsestilsyn understøtter disse strategier og målsætninger. Når der er god sammenhæng imellem målsætninger, procedurer og ledelsestilsyn, er der tale om effektiv og hensigtsmæssig forvaltning af området.

2.4 DEN AFSLUTTENDE REVISION

Den afsluttende revision har til formål at sikre, at det af kommunen aflagte regnskab ikke indeholder væsentlige fejl. Det vil sige, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

3 REGSKABSFØRING OG INTERNE KONTROLLER

3.1 KASSE- OG REGSKABSREGULATIVET

Vi har gennemgået kommunens kasse- og regnskabsregulativ og herunder vurderet, om regulativet fortsat beskriver rammen og reglerne for, hvordan kommunens økonomistyring, kasse- og regnskabsvæsen mv. udøves i praksis.

Konklusion

Skanderborg Byråd har den 27. juni 2018 godkendt en opdatering af kasse- og regnskabsregulativet.

Det er vores opfattelse, at kasse- og regnskabsregulativet i fornødent omfang beskriver rammen og reglerne for kommunens kasse- og regnskabsvæsen, herunder niveauet for de interne kontroller og ledelsestilsynet.

Vi har konstateret, at bilag til regulativet er under ajourføring herunder anvendelse af RPA-løsninger ("bogføringsrobotter"), så de tilpasses den godkendte opdatering af kasse- og regnskabsregulativet

I de følgende afsnit har vi efterprøvet, om konkrete og væsentlige dele af regulativets bestemmelser fungerer i praksis.

3.2 BILAGSBEHANDLING, FUNKTIONSADSKILLELSE OG INTERNE KONTROLLER

Vi har valgt at sætte fokus på, om bilagsbehandlingen i kommunen overholder de regler, som er vedtaget i kasse- og regnskabsregulativet.

Princippet indeholder følgende grundlæggende regler for den elektroniske bilagsbehandling i kommunen:

- Bilagene kræver alene elektronisk attestations før bogføring og betaling
- Bilag med fakturabeløb på over 100.000 kr. skal som udgangspunkt godkendes af den budgetansvarlige
- Kontrollen af øvrige bilag foretages ved skikprøver som en del af de almindelige ledelsestilsyn ud fra en afvejning af risiko og væsentlighed. Kontraktholderne er forpligtet til at tilrettelægge, beskrive, udføre og dokumentere et økonomisk ledelsestilsyn
- Finansteamet udfører kontroller af særligt risikofyldte manuelle udbetalinger.

Vi har undersøgt, om bilagsbehandlingen følger disse regler og i det hele taget er tilrettelagt hensigtsmæssigt og betryggende. Vi har ved revisionen efterprøvet om de tilrettelagte bilagskontroller er udført samt foretaget stikprøvevis bilagsrevision.

Konklusion

Det er generelt vores opfattelse, at kommunens bilagsbehandling er velfungerende og dermed er tilrettelagt på en hensigtsmæssig og betryggende måde.

Reglerne for bilagsbehandling følges. I henhold hertil er der ikke i alle tilfælde etableret en fuldstændig funktionsadskillelse mellem disponerende, registrerende og kontrollerende funktioner i kommunen. Dette forhold forøger risikoen for fejl som følge af tilsigtede eller utilsigtede handlinger eller mangler.

Til imødegåelse af disse risici er der etableret kontrol af pengestrømme, som ikke er omfattet af Nem-Konto, budgetansvarliges ledelsestilsyn med bilagsbehandlingen, systemansvarliges kontrol af indberetninger og kontrol med særlig risikofyldte bilag.

3.3 BEHOLDNINGSEFTERSYN OG GENNEMGANG AF UDVALGTE BALANCEPOSTER

Vi har foretaget et beholdningseftersyn pr. 26. november 2018, som har omfattet kontrol af tilstedeværelsen af kommunens likvide aktiver, midlertidige anbringelser, fejlkonti og leverandørgæld.

Vi har ved revisionsbesøget fokuseret på at undersøge, om de enkelte afdelinger overholder reglerne i kasse- og regnskabsregulativet om løbende afstemning af balancekonti.

Afstemningsprocedurerne skal sikre, at balancens poster bliver løbende afstemt og udlignet, så der ikke opstår uafklarede mellemværende og differencer med borgere, virksomheder og myndigheder.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens kassevirksomhed fungerer betryggende og følger de regler, som byrådet har vedtaget. Under eftersynet fik vi bekræftet tilstedeværelsen af de likvide beholdninger.

Det er vores opfattelse, at der er etableret en betryggende forretningsgang for afstemning af balancens konti, som sikrer en løbende afstemning af balancens poster. Dette underbygges af vores stikprøver.

3.4 DECENTRALE BESØG

Vi har foretaget revisionsbesøg ved:

- Højboskolen (genbesøg)
- Sølund

Formålet med besøgene har været at vurdere en række administrative forretningsgange. I det omfang det er aktuelt på de besøgte steder har vi gennemgået følgende områder:

- Administration af likvide midler, herunder forskudskasser, kontante indtægter m.v.
- Decentral bogføring og bilagsbehandling
- Statusafstemninger
- Administration af beboermidler
- Decentral indtægtsadministration
- Decentral lønadministration

Besøget på Højboskolen er et genbesøg, da vores sidste besøg i 2017 viste behov for præcisering af de gældende regler i kasse- og regnskabsregulativet for bilagsbehandling og behandling af kontanter.

Ved besøgene blev det oplyst, hvilke midler der administreres af ansatte ved de enkelte steder. Vurderingen af forretningsgange er foretaget ved interview med områdeansvarlige medarbejdere, samt ved gennemgang af diverse materiale.

Konklusion

Ved besøg på Højboskolen konstaterede vi en del fejlkonteringer, som der skal være opmærksomhed på, men det er vores vurdering, at der er sket forbedringer på de områder, som gav anledning til kritik ved vores sidste besøg i 2017.

Ved besøg på Sølund konstaterede vi også en del fejlkonteringer og mangler ved bilagsdokumentationen. Endvidere konstaterede vi, at der for de 2 budgetansvarlige kan være risiko for selvkontrol, da de begge selv kan bogføre.

Vi har efterfølgende fået oplyst, at Finansteamet i samarbejde med Højboskolen og Sølund følger op på de konstaterede forhold.

Herudover konstaterede vi en god decentral administration på de berørte områder.

4 LØN- OG PERSONALEOMRÅDET

4.1 FORRETNINGSGANGE OG SAGSREVISION

Vi har foretaget stikprøvevis lønrevision for 2018. Lønrevisionen har til formål at sikre, at procedurerne omkring indberetning og udbetaling af løn fungerer betryggende.

Vores lønrevision tager afsæt i en vurdering af de arbejdsgange og interne kontroller, som har væsentlig betydning for løndannelsen både centralt og decentralt. På baggrund af denne vurdering har vi udvalgt en række lønsager til test af forretningsgangene.

Stikprøverne er primært udvalgt inden for følgende løntunge driftsområder:

- Børnepasning
- Skoleområdet
- Ældreområdet
- Det administrative område

I lønsagerne har vi bl.a. påset,

- at der foreligger underskrevet ansættelsesbrev
- at lønindplaceringen jfr. ansættelsesbrevet, er i overensstemmelse med gældende overenskomst
- at der er overensstemmelse mellem ansættelsesbrevet og den udbetalte løn
- at der for udbetaling af særydelser foreligger dokumentation for den udbetalte ydelse
- at den udbetalte særydelse er udbetalt med korrekt beløbssats

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens etablerede forretningsgange vedrørende lønadministrationen er betryggende og fungerer hensigtsmæssigt. Vi har ikke fundet væsentlige fejl eller mangler i de gennemgåede stikprøver.

4.2 LØNUDBETALING TIL DEN ADMINISTRATIVE LEDELSE

Vi har foretaget en stikprøvevis gennemgang af lønudbetaling til direktionen samt kommunens personalechef.

Konklusion

Gennemgangen har vist, at udbetalingerne er foretaget i henhold til gældende aftaler.

4.3 VEDERLAG MV. TIL POLITIKERE

Vi har undersøgt, om byrådet har truffet beslutning om ændring af vederlæggelse af byrådet i henhold til bekendtgørelsen om vederlag, diæter, pension mv. for varetagelsen af kommunale hverv.

Vi har foretaget gennemgang af udbetalte vederlag, diæter og godtgørelser til borgmester, udvalgsformænd og byrådsmedlemmer.

Konklusion

Gennemgangen af udbetalt vederlag mv. har vist, at udbetalingerne er foretaget i henhold til gældende regler og kommunens bestemmelser i øvrigt.

5 REVISION AF KOMMUNENS INTERNE IT-KONTROLLER

Omfang

Revisionen har omfattet revision af kommunens generelle it-kontroller og udvalgte applikationskontroller for de it-systemer, der har betydning for kommunens regnskabsføring og regnskabsaflæggelse.

Vi har tilrettelagt revisionen efter et rotationsprincip, således at ikke alle områder revideres i samme omfang hvert år. I 2018 har revisionen omfattet følgende områder:

- Adgangssikkerhed for sikkerhedsadministratorer til økonomistyringssystem og sikkerhedssystemet KSP-CICS.
- Outsourcing af centrale it-systemer, herunder kommunens egne kontroller samt indhentelse og vurdering af revisorerklæringer fra it-serviceleverandører.

Revisionen har desuden omfattet elementer af forvaltningsrevision inden for it-organisation, it-politikker og it-risikovurderinger. Endvidere har revisionen omfattet en opfølgning på konstaterede kontrolmangler fra sidste år.

Det udførte arbejde

Vi har foretaget forespørgsler hos it-ledelsen, medarbejdere med ansvar og opgaver inden for it samt systembrugere.

Vi har udført revisionshandlinger i form af inspektioner, observationer og udførelse af kontroller, herunder gennemgang af modtagne dokumenter og materialer, efterprøvelse af interne it-kontroller og dokumentation herfor samt test af de interne it-kontrollers funktionalitet, hvor dette er relevant.

Vi har baseret revisionen på eksterne revisorerklæringer med høj grad af sikkerhed for de dele af it-systemerne, som KMD A/S er ansvarlig for i henhold til aftale med kommunen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunen i alle væsentlige henseender har implementeret hensigtsmæssige interne it-kontroller, der medvirker til at opretholde informationernes integritet og sikkerheden af data, som it-systemerne behandler i forhold til regnskabsføringen og regnskabsaflæggelsen.

Vi har dog ved revisionen konstateret følgende mangel i kommunens forretningsgange og interne kontroller, der kan afhjælpes ved at gennemføre følgende anbefaling:

- Vi anbefaler, at kommunen udarbejder og implementerer en formel procedure for periodisk indhentelse og vurdering af revisorerklæringer fra it-serviceleverandørerne. Revisorerklæringerne skal ses som en del af kommunens dokumentation for opfyldelse af eget ansvar for tilsyn med it-serviceleverandørerne og disses efterlevelse af kommunens krav til it-sikkerhed m.v. Vurderingen skal dokumenteres.

Vi har efterfølgende fået oplyst, at den anbefalede procedure er udarbejdet og vil blive implementeret i 2019.

Vi vurderer, at kommunens overordnede styring af it-sikkerheden kan forbedres ved at gennemføre følgende anbefaling:

- Vi anbefaler, at kommunen prioriterer udarbejdelsen af et formelt ledelsestilsyn for overholdelse af it-sikkerhedspolitikken som beskrevet i kommunens egne informationssikkerhedsregler. Denne anbefaling er en gentagelse fra tidligere år.

Vi er opmærksomme på, at kommunen nu har besluttet den organisering, der skal sikre ovennævnte anbefaling gennemføres og vi har fået oplyst, at tilsynet vil blive implementeret i 2019.

Vores anbefalinger til forbedringer af procedurer og interne it-kontroller i øvrigt er meddelt kommunen i et særskilt ledelsesbrev.

6 FORESPØRGLER VEDRØRENDE DATABESKYTTELSESLOVGIVNINGEN

Vi har ikke udført revision med henblik på at sikre, at kommunen overholder databeskyttelseslovgivningen, men vi har forespurgt kommunen med henblik på at opnå et overblik over området og for at sikre, at der ikke er overtrædelser, der vil have en væsentlig påvirkning på kommunens årsregnskab.

Vi har som led i vores arbejde forespurgt kommunens Databeskyttelsesrådgiver om kommunens arbejde med databeskyttelseslovgivningen, herunder udfordringer, mangler og hændelser siden lovgivningens ikrafttræden i maj 2018. Vi har fået svar på de forespørgsler, som vi har stillet, og vi har også konstateret, at der ikke er sket en skriftlig rapportering fra databeskyttelsesrådgiveren til kommunens ledelse.

Kommunens svar har ikke givet anledning til bemærkninger, men vi vil opfordre til, at kommunen til stadighed har fokus på området, herunder specielt fokus på, at udarbejde og implementere en risikostyringsproces, der sikrer, at de tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger udformes og tilrettelægges på baggrund af en dokumenteret risikovurdering.

7 JURIDISK-KRITISK REVISION OG FORVALTNINGSREVISION

7.1 GENERELT

Den lovpligtige revision omfatter ifølge Styrelsesloven både finansiell revision, løbende forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision.

Forvaltningsrevisionen og den juridisk-kritiske revision er udført integreret og sideløbende med den finansielle revision på udvalgte lovmæssige og væsentlige områder.

Vi skal således fremhæve følgende afsnit i denne revisionsberetning, hvor forvaltningsrevision og juridisk-kritisk-revision er udført integreret med den finansielle revision:

- Afsnit 3 om forretningsgange for regnskabsføring og interne kontroller (løbende forvaltningsrevision)
- Afsnit 4 om forretningsgange og sagsrevision på løn- og personaleområdet (løbende forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision)
- Afsnit 5 om revision af kommunens interne it-kontroller (løbende forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision)
- Afsnit 10.2 om forretningsgange, interne kontrolprocedurer, procedurer for sagsbehandling samt kvalitetskontrol på de sociale områder med statsrefusion (løbende forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision)

For de nærmere konklusioner af den udførte revision henvises til disse afsnit.

7.2 ORDNINGER FOR BORGERSTYRET PERSONLIG ASSISTANCE (BPA-ORDNINGER)

Generelt

Det er i de faglige standarder for forvaltningsrevision samt juridisk-kritisk revision fastlagt, at revisor over en 5-årsperiode skal gennemgå en række fast definerede emner som en del af den samlede revisionsproces.

En gennemgang af Borgerstyret Personlig Assistance efter servicelovens § 95 og § 96, i det efterfølgende kaldet BPA-ordninger, falder ind under ét af disse faste emner, som er styring af offentlige tilskudsordninger.

Gennemgangen opfylder endvidere kravene om, at forvaltningsrevisionsemnet skal have væsentlige udgiftsbeløb eller have væsentligt administrativ, samfundsmæssig eller politisk betydning for kommunen som helhed.

Formål

Der er gennemført en forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision af kommunens administration af BPA-ordningen.

Forvaltningsrevisionens fokus har været på at afdække ledelse, styring og sparsommelighed i forhold til BPA-ordningernes bevilling, økonomi og opfølgning.

Den juridisk-kritiske revision har haft fokus på, om der er tilrettelagt et styringsgrundlag, der kan sikre og dokumentere, at kommunen har indgået BPA-aftaler i overensstemmelse med gældende regler.

Revisionens omfang og udførelse

Til brug for udførelsen af juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision har vi foretaget en gennemgang af BPA-områdets relevante styringsdokumenter, herunder eksempelvis strategi- og visionsplan, kvalitetsstandarder, brugerhåndbog, administrationsgrundlag, instrukser, udmålingsredskaber, økonomisk oversigt mv.

Materiale gennemgangen er efterfulgt af fokusgruppeinterviews med ledere og medarbejdere i kommunens team om kommunens administration af BPA-ordninger.

Der er ved denne gennemgang ikke foretaget egentlig sagsrevision af sager på området.

Konklusion

Det er vores vurdering, at Skanderborg Kommune har en hensigtsmæssig organisering og styring, der i tilfredsstillende grad kan sikre en effektiv ledelse, styring og sparsommelig drift af BPA-området.

Gennemgangen har herudover givet anledning til følgende kommentarer og anbefalinger:

- Der er taget initiativ til at få udarbejdet nye kvalitetsstandarder på området. Vi anbefaler, at der udarbejdes kvalitetsstandarder for både §§ 95 og 96.
- Vi har konstateret, at kommunen ikke tilbyder §141-handleplaner til alle borgere med BPA-ordninger. Det følger af serviceloven, at kommunen er forpligtet til at tilbyde § 141-handleplaner til borgere med en BPA-ordning. Vi har efterfølgende fået oplyst, at dette iværksættes.
- Vi har konstateret et behov for at få udarbejdet en spørgeguide, som kan sikre mere klare linjer for arbejdet med BPA-ordningerne. Vi har fået oplyst, at der efterfølgende er taget initiativ til udarbejdelse af en spørgeguide.

8 REVISION AF ÅRSREGNSKABET

8.1 ÅRSREGNSKABETS OPBYGNING OG INDHOLD

Vi har undersøgt, om kommunens regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene i Økonomi- og Indenrigsministeriets gældende regler.

Vi har fulgt op på, om der i forhold til regnskabet fra sidste år er foretaget ændringer i kommunens regnskabspraksis, samt om disse ændringer er godkendt af byrådet. Det er endvidere vurderet, om de foretagne ændringer er i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets regler, og om de er tilstrækkeligt belyst i regnskabsaflæggelsen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene udmeldt af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

8.2 FORRETNINGSGANGE FOR REGNSKABSAFLÆGGELSEN

Kommunens forretningsgange vedrørende regnskabsaflæggelse er gennemgået. Ved denne gennemgang har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaflæggelse ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, herunder anvendelse af materialeplaner og andre styrings-systemer.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at forretningsgangene vedrørende regnskabsaflæggelse generelt har fungeret tilfredsstillende.

8.3 BUDGET- OG BEVILLINGSKONTROL

Vi har påset, at kommunens finansielle dispositioner er i overensstemmelse med det vedtagne budget, meddelte tillægsbevillinger og øvrige beslutninger af bevillingsmæssig karakter.

Samtidig har vi undersøgt, om kommunens bevillingsniveau er fastlagt i overensstemmelse med gældende regler.

Konklusion

Vi har i det aflagte regnskab ikke konstateret overskridelse af de meddelte bevillinger, og det vedtagne bevillingsniveau er i overensstemmelse med gældende regler. Vi har ikke konstateret forhold, der rejser tvivl om going concern.

8.4 TILSKUD, UDLIGNING OG SKATTER

Tilskuds- og udligningsbeløb er stikprøvevist sammenholdt med opgørelser udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet, ligesom indtægtsførte skatter er påset i overensstemmelse med de af Skattestyrelsen foretagne fordelinger og meddelte oplysninger.

Vi har endvidere undersøgt, om kommunens kontering og periodisering er i overensstemmelse med konteringsreglerne i Budget- og regnskabssystemet for kommuner.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at tilskuds- og udligningsbeløb samt skatter er korrekt optaget i regnskabet.

8.5 REFUSION AF KØBSMOMS

Vi har ved den afsluttende revision påset, at opgørelsen af købsmomsrefusion er udarbejdet efter gældende regler.

Ved gennemgangen af området har vi blandt andet påset, at der er tilrettelagt en forretningsgang, der sikrer,

- at der afregnes 17,5 % af tilskud fra fonde, private virksomheder, private foreninger med flere,
- at der sker tilbagebetaling af købsmoms ved salg af anlæg, når salget sker inden der er gået 5 år fra godkendelse af anlægsregnskabet, med mindre der er tale om bygninger, hvor der skal ske tilbagebetaling i indtil 10 år.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at opgørelsen af købsmomsrefusion er korrekt udarbejdet og korrekt optaget i regnskabet.

8.6 LØNNINGER OG VEDERLAG

Ved revisionen af årsregnskabet har vi undersøgt kommunens forretningsgange mv. i forhold til interne kontroller ved anvendelse af lønsystemet, bl.a. medarbejdernes muligheder for at indberette til egne CPR-numre mv.

Det er undersøgt, om lønsystemet er afstemt til bogholderiet/årsregnskabet.

Det er endvidere påset, at de til Skattestyrelsen afgivne oplysninger om løn mv. er afstemt, ligesom det er kontrolleret, at tilbageholdt A-skat mv. er afregnet og afstemt.

Konklusion

De nødvendige afstemninger af lønsystemet i forhold til bogholderiet/årsregnskabet er foretaget.

Det er endvidere dokumenteret, at der er overført korrekte oplysninger om lønforhold mv. til Skattestyrelsen. Samtidig er årets tilbageholdelse og afregning af A-skat mv. dokumenteret.

8.7 KOMMUNAL MEDFINANSIERING AF DE REGIONALE SUNDHEDSOPGAVER

Vi har påset, at den aktivitetsbestemte kommunale medfinansiering, jf. kommunens regnskab, er i overensstemmelse med den endelige opgørelse fra Sundhedsdatastyrelsen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at den kommunale medfinansiering er korrekt optaget i regnskabet.

8.8 ANLÆGSVIRKSOMHED

Vi har gennemgået udvalgte anlægsregnskaber/anlægsudgifter for at sikre, at der er korrekt sondring mellem anlæg og drift. Endvidere har vi i vores gennemgang fokuseret på bilagene, som er konteret under de enkelte anlægsprojekter. Gennemgangen af bilagene har haft til formål at sikre, at bilagene behandles korrekt, jf. gældende konteringsregler, og at kommunens retningslinjer overholdes.

Vi har undersøgt kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber, herunder hvorvidt gældende lovgivning følges i forhold til aflæggelsen.

Konklusion

Det er vores vurdering, at kommunens anlægsregnskaber er udarbejdet og aflagt i overensstemmelse med gældende regler og kommunens retningslinjer.

8.9 INDBERETNING TIL FORSYNINGSSEKRETARIATET MV.

De tidligere kommunale forsyningsvirksomheder på vand- og spildevandsområdet er omdannet til aktieselskaber med 100 % kommunalt ejerskab.

I forbindelse med kommunens indberetning i henhold til bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010 om kommuners indberetninger efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger eller spildevandsforsyninger for 2018, skal vi i henhold til § 3 i bekendtgørelsen afgive revisionserklæring om rigtigheden og fuldstændigheden af kommunens indberetning i henhold til § 2 i bekendtgørelsen.

Forsyningssekretariatet har på baggrund heraf udstedt en særlig revisionsinstruks, som gælder for alle indberetninger, der foretages efter den 31. december 2011.

Konklusion

Vi har den 31. januar 2019 afgivet revisorerklæring for kommunens indberetning og erklæring til Forsyningssekretariatet for 2018.

Erklæringen er afgivet med følgende forbehold:

"Vejbidrag for året 2018 er foreløbigt fastsat til 3% af foretagne investeringer til kloakledningsanlægene for året 2018. Der foreligger ikke dokumentation for de faktiske omkostninger til vejafvanding. Vi tager derfor forbehold for den mulige indvirkning heraf.

Der er på tidspunktet for afgivelsen af denne erklæring ikke aflagt årsregnskaber for 2018 for Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S og Skanderborg Kommune. Vi har derfor ikke et fuldstændigt grundlag

for at udtale os om registreringspligtige uddelinger og vederlag. Vi tager derfor forbehold for den mulige indvirkning heraf”.

8.10 BALANCEN

Generelt

Vi har ved den afsluttende revision foretaget en række handlinger med henblik på at vurdere, om balancen giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Vores gennemgang har omfattet udvalgte poster fra balancen, og vi har blandt andet påset:

- at posterne er indregnet og målt i overensstemmelse med Budget- og regnskabssystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis
- at anlægsaktiver er optaget i overensstemmelse med anlægskartotekets oplysninger, og at til- og afgang er korrekt registeret i anlægskartoteket
- at finansielle anlægsaktiver er korrekt værdiansat, herunder at aktier, andelsbeviser og ejerandele i § 60-virksomheder er korrekte i forhold til kommunens ejerandele
- at omsætningsaktiver er korrekt indregnet og periodiseret
- at likvide beholdninger er korrekt indregnet og periodiseret
- at egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt
- at indregning og måling af hensatte forpligtigelser er sket i overensstemmelse med gældende regler
- at gældsforpligtelser er korrekt indregnet og periodiseret.

Vi har nedenfor redegjort nærmere for vores gennemgang af de enkelte områder:

Materielle anlægsaktiver

Vi har gennemgået anlægsaktiverne og vurderet, hvorvidt indregning og måling, herunder nettotilgangen, stemmer overens med den fastlagte regnskabspraksis, og herunder at aktiverne vurderes at være til vedvarende brug.

Vi har stikprøvevis kontrolleret ejerforholdet af de i anlægskartoteket opførte aktiver samt stikprøvevis kontrolleret årets til- og afgang.

Endelig har vi gennemgået de foretagne af- og nedskrivninger og påset, at anlægsaktiverne afskrives i overensstemmelse med anvendt regnskabspraksis. De foretagne afskrivninger er efter vores vurdering tilstrækkelige til dækning af årets værdiforringelse, og vi anser vurderingen af anlægsaktiverne som forsvarlig.

Finansielle anlægsaktiver

Vi har gennemgået kommunens finansielle anlægsaktiver særligt med henblik på kontrol af, at de finansielle anlægsaktiver er korrekt værdiansat, herunder at aktier, andelsbeviser og ejerandele i § 60-virksomheder er korrekte i forhold til kommunens ejerandele.

Med henblik på at kontrollere om der er indtruffet efterfølgende begivenheder frem til afslutningen af revisionen af kommunens regnskab for 2018, har vi indhentet regnskaberklæring underskrevet af ledelsen. For selskaber, der værdiansættes med udgangspunkt i årsregnskabet for 2017, har vi tillige gennem kommunen indhentet opdateret regnskabsinformation for de pågældende selskaber.

Ledelsen har bekræftet over for os, at man finder værdiansættelsen af de finansielle anlægsaktiver pr. 31. december 2018 i overensstemmelse med kommunens regnskabspraksis, hvilket vi efter vores gennemgang kan tilslutte os.

Omsætningsaktiver og likvide aktiver

Omsætningsaktiverne består væsentligst af fysiske anlæg til salg, kortfristede tilgodehavender, værdipapirer samt likvide aktiver.

Vi har påset, at mellemværender med pengeinstituttet er optaget til saldiene pr. 31. december og er afstemt med pengeinstituttets noteringer. Vi har indhentet engagementsoversigt fra pengeinstitutter.

Vi har påset, at værdien af kommunens fysiske anlæg til salg er opgjort i overensstemmelse med gældende regler.

Vi har gennemgået kommunens kortfristede tilgodehavender og på baggrund heraf er det vores opfattelse, at disse ikke indeholder væsentlige tabsrisici.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser består af tjenestemandspensionsforpligtelser, arbejdsskadeforpligtelser, miljøforpligtelser samt forpligtelser vedrørende åremålsansættelser og eftervederlag.

Vi har gennemgået de væsentligste forpligtelser herunder kontrolleret årets til- og afgang samt påset at de er optaget i kommunens årsregnskab i overensstemmelse med gældende regler og kommunens regnskabspraksis.

Gæld

Gæld består af langfristede gældsforpligtelser og kortfristede gældsforpligtelser.

Vi har for de langfristede gældsforpligtelser gennemgået de finansielle dispositioner, herunder de optagne lån. Vi har kontrolleret, at den optagne, langfristede gæld er i overensstemmelse med kreditgiverens noteringer. Herunder har vi foretaget en gennemgang af nye lån.

Vi har for de kortfristede gældsforpligtelser gennemgået afstemningerne og stikprøvevis foretaget sammenholdelse til betalinger i nyt regnskabsår.

Sammenfattende konklusion på revisionen af balancen

Det er vores opfattelse, at balancens poster er dokumenteret tilfredsstillende. Kommunens forretningsgange, ledelsestilsyn og egne kvalitetskontroller har sikret en god kvalitet i afstemningerne.

Vi har dog konstateret, at kommunen fejlagtigt ikke har registreret et materielt anlægsaktiv vedrørende Ry Plejecenter på 10,2 mio. kr. samt har foretaget afskrivning på et materielt anlæg der ikke er ibrugtaget i 2018 vedrørende Fællesskabets Hun i Ry på 2,6 mio. kr. Forholdene betyder, at materielle anlægsaktiver og kommunens egenkapital udviser i alt 12,8 mio. kr. for lidt ved udgangen af 2018.

Forholdene har således kun betydning for kommunens balance pr. 31. december 2018 og påvirker således ikke regnskabsresultatet for 2018.

Vores gennemgang af udvalgte poster bekræfter herudover, at kommunens aktiver og passiver er indregnet i balancen i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis.

Kommunen har i overensstemmelse med Budget- og regnskabssystemets regler optaget en arbejdsskadeforpligtelse i balancen ultimo 2018 på 104,9 mio. kr. Forpligtelsen er optaget på baggrund af en aktuarmæssig opgørelse og i overensstemmelse med tidligere praksis. I forbindelse med vores revision af årsregnskabet og efter drøftelser med kommunen er der opstået usikkerhed om forudsætningerne og grundlaget for denne beregning. Vi skal således anbefale, at denne usikkerhed afklares i 2019 og at eventuel korrektion indarbejdes i årsregnskabet for 2019. Forholdet har kun en mulig betydning for kommunens balance og påvirker således ikke regnskabsresultatet.

Kommunens ejerandel i Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S er i overensstemmelse med Budget- og regnskabssystemets regler indregnet med 1.469,7 mio. kr. opgjort på grundlag af selskabets regnskab for 2017. Ejerandelen er dog korrigeret for de ved kommunens regnskabsafslutning kendte oplysninger om at Højesteret ultimo 2018 har afsagt kendelse om opgørelsesmetode for skattemæssig værdiansættelse af anlægsaktiverne i forsyningsselskaber jfr. note 28 i kommunens årsregnskab. Til orientering kan oplyses, at kommunens ejerandel ifølge selskabets regnskab for 2018 er ændret til 1.557,4 mio. kr.

8.11 EVENTUALPOSTER

Eventualposter optages ikke i balancen og omfatter kautions- og garantiforpligtelser samt eventualforpligtelser og -rettigheder.

Vi har gennemgået området og har i den forbindelse modtaget en ledelseserklæring, blandt andet til bekræftelse af oplysningernes korrekthed og fuldstændighed.

8.12 LÅNOPTAGELSE

Vi har gennemgået kommunens procedure for lånoptagelse og lånerammeopgørelse for bl.a. at påse, at denne følger Økonomi- og Indenrigsministeriets regler på området.

Endvidere har vi påset, at den udarbejdede opgørelse over lånerammen kun indeholder kategorier af udgifter og beløbsstørrelser, som kan medtages, jf. lånebekendtgørelsen med tilhørende fortolkninger.

Konklusion

Kommunens lånerammeberegning og lånoptagelse er i overensstemmelse med gældende regler.

9 TILBUD TIL BØRN OG UNGE MED SÆRLIGE BEHOV

Vi foretog revision af området i februar 2016.

På daværende tidspunkt forekom der efter vores vurdering for mange fejl i sagsadministrationen vedrørende manglende udarbejdelse af handleplaner, rettidig opfølgning på den iværksatte foranstaltning samt rettidige børnefaglige undersøgelser.

Kommunen havde ved sit eget ledelsestilsyn ligeledes konstateret, at sagsadministrationens kvalitet ikke var tilfredsstillende og der var iværksat en række initiativer til forbedring af sagsadministrationen.

Vi har siden fulgt udviklingen på området og har i maj 2019 igen foretaget revision af området.

Konklusion

Vi har foretaget revision af 10 sager og har konstateret en god kvalitet i sagsadministrationen. Vi har kun fundet fejl og mangler i 3 sager, som vi kan se, at der på kommunens eget initiativ efterfølgende er rettet op på.

Kommunen har i sit eget ledelsestilsyn konstateret, at der fortsat er udfordringer med rettidig børnefaglige undersøgelser.

Undervisnings- og Børneudvalget er løbende orienteret om status på arbejdet med rettidighed på børnefaglige undersøgelser sidst på møde den 7. februar 2019. Her fremgår det, at indsatsen på området nu begynder at give effekt i relation til stigende rettidighed, men en udfordring er, at området oplever en markant stigning i antallet af underretninger.

Vi har fået oplyst, at der efter ovennævnte møde ses en fortsat og forventet positiv udvikling i overholdelse af rettidige børnefaglige undersøgelser.

10 REVISION AF DE SOCIALE REGNSKABER - OMRÅDER MED STATSREFUSION

Efterfølgende redegøres for revisionsforløbet og vurderingerne af kommunens administration på det sociale område.

Revisionen udføres i overensstemmelse med gældende regler og praksis på området.

Vi har i forbindelse med revisionsbesøgene orienteret den administrative ledelse om revisionens omfang og resultater.

10.1 REVISIONSERKLÆRING VEDRØRENDE DE SOCIALE IT-SYSTEMER

I bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen) er der fastsat en række krav til de dokumentations- og registreringssystemer, kommunen anvender i forbindelse med administrationen af en række opgaver på Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets og øvrige ministeriers ressortområder.

Kommunen skal sikre, at der foreligger en uafhængig revisorerklæring om, at det pågældende system fungerer i et it-miljø med en tilfredsstillende system- og datasikkerhed, og at de interne kontroller i systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner.

Ovennævnte er gældende, såfremt kommunen ved registrering af sagen og beregning af ydelsen eller tilskuddet anvender et it-system, eller hvis databehandlingen helt eller delvist foretages af andre end den dataansvarlige kommune.

Konklusion

Kommunen anvender registreringssystemer, hvor databehandlingen varetages af KMD. Vi henviser til de den 1. april 2019 udarbejdede erklæringer for 2018, som kommunen har fået fremsendt fra KMD.

Ved revisionen af regnskabet for året 2017 anførte vi i den afsluttende revisionsberetning at ”Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har over for os oplyst, at erklæringerne fra KMD ikke fuldt ud er i overensstemmelse med kravene i § 26, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på det sociale område, for så vidt angår, ”at de interne kontroller i systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner”.

I decisionsskrivelsen vedrørende ovennævnte beretning har STAR oplyst, at ”Styrelsen skal understrege at det er et krav, at it-erklæringerne lever op til bekendtgørelsens § 26, stk. 2. Styrelsen forventer, at revisor påser at kommunen har indhentet fuldt dækkende it-erklæringer i forbindelse med revision af næste årsregnskab”.

Vi har derfor påset, at kommunen har indhentet en erklæring på registreringssystemerne fra KMD for 2018, som fuldt ud dækker kravene i § 26, stk. 2 i ovennævnte bekendtgørelse.

Vi kan oplyse, at revisorerklæringen for KMD-Aktiv efter vores opfattelse fuldt ud dækker kravene i § 26, stk. 2. Det er dog vores opfattelse, at revisorerklæringerne for KMD Dagpenge, KMD Social Pension og KMD Børn og Voksne ikke fuldt ud dækker kravene i § 26, stk. 2.

Vi har gjort KMD opmærksom på foranstående og det er vores opfattelse, at KMD vil sørge for at disse krav vil blive indarbejdet i erklæringerne for 2019.

10.2 LØBENDE REVISION

10.2.1 Generelt

I løbet af året reviderer vi udvalgte forretningsgange og personsager på det sociale område.

De efterfølgende afsnit vil indeholde en beskrivelse af formål, omfang samt revisionens udførelse, som er dækkende for samtlige reviderede personsagsområder. Personsagsområderne er opdelt i overensstemmelse med den autoriserede kontoplan på hovedfunktionsniveau.

Formål

Formålet med revisionen er at efterprøve, om kommunens administrative og regnskabsmæssige praksis, herunder forretningsgange, interne kontrolprocedurer samt procedurer for sagsbehandling på de sociale områder, er hensigtsmæssige og fungerer på betryggende vis.

Revisionen udføres i overensstemmelse med god offentlig revisionskik og bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder.

Revisionens omfang og udførelse

Revisionen gennemføres ved en kombination af system- og substansrevision baseret på revisors faglige vurdering af kommunens systemer, forretningsgange, kontrolmiljø m.v.

Antallet af gennemgåede sager skal ses i sammenhæng med de anvendte revisionsmetoder, test af kontroller og substansrevision.

Udvælgelsen af personsager planlægges og gennemføres ud fra revisors faglige vurdering af væsentlighed og risiko, og der er lagt særligt vægt på følgende kriterier:

- Nyetablerede sager
- Sager af væsentlig økonomisk karakter
- Sager af væsentlig sagsbehandlingsmæssig, principiel og lokal karakter
- Sager efter revisors vurdering.

Revisionen omfatter ikke en socialfaglig vurdering, men alene en vurdering af det retlige grundlag i sagerne.

Vi har foretaget kontrol af, at bogførte udbetalinger m.v. er sket med hjemmel i meddelte bevillinger samt gældende love og bestemmelser. Det er endvidere efterprøvet, om der ved sagsbehandlingen er taget hensyn til principielle afgørelser, der er truffet af decisionsmyndigheder og ankeinstanser inden for de forskellige områder.

Vi har endvidere efterprøvet, om kommunen ved sagsoprettelse og ved lovpligtige sagsopfølgninger har udnyttet muligheden for at foretage kontrol af oplysninger om økonomiske forhold, herunder i fornødent omfang har sammenholdt oplysninger fra forskellige registre med det formål at sikre, at der ikke udbetales uforenelige ydelser.

10.2.2 Forretningsgange mv.

I henhold til regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen på områder med statsrefusion og tilskud skal kommunen have tilrettelagt interne kontroller til sikring af kvaliteten i sagsbehandlingen.

Vi har efterprøvet, om kommunens administrative og regnskabsmæssige praksis (herunder forretningsgange, interne kontrolprocedurer, procedurer for sagsbehandling samt kvalitetskontrol) inden for følgende personsagsområder er hensigtsmæssig og fungerer på betryggende vis:

- Tilbud til udlændinge (herunder integrationsprogram og introduktionsforløb og ydelser til udlændinge omfattet af integrationsloven)
- Personlige tillæg og helbrestillæg efter lov om social pension
- Kontante ydelser (herunder kontanthjælp, uddannelseshjælp, sygedagpenge, enkeltydelser, merudgifter til børn, tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter til voksne)
- Revalidering (herunder ressourceforløb, jobafklaringsforløb, ledighedsydelse og fleksjob/flekslønstilskud)
- Arbejdsmarkedsforanstaltninger (herunder indsatsen for forsikrede ledige).

Vi har foretaget test af kontroller i en række personsager for at efterprøve kommunens forretningsgange, kvalitetskontrol og andre interne kontroller.

Konklusion

Det er vores vurdering, at der generelt er etableret hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange m.v. på personsagsområderne, samt at der administreres i overensstemmelse med disse.

Der er i lighed med tidligere år foretaget et udvidet ledelsestilsyn på en række sagsområder, som tidligere har givet anledning til revisionsbemærkninger og hvor der var behov for en opstramning af sagsadministrationen.

10.2.3 Personsager

På baggrund af en vurdering af væsentlighed og risiko er der foretaget gennemgang af personsager.

Personsagsgennemgangen er foretaget som kombination af test af kontroller samt juridisk kritisk revision inden for følgende områder:

- Tilbud til udlændinge (herunder integrationsprogram og introduktionsforløb og ydelser til udlændinge omfattet af integrationsloven)
- Personlige tillæg og helbrestillæg efter lov om social pension
- Kontante ydelser (herunder kontanthjælp, uddannelseshjælp, sygedagpenge, enkelttydelser, merudgifter til børn, tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter til voksne)
- Revalidering (herunder ressourceforløb, jobafklaringsforløb, ledighedsydelse og fleksjob/flekslønstilskud)
- Arbejdsmarkedsforanstaltninger (herunder indsatsen for forsikrede ledige).

Sammenfattende konklusion på personsagsgennemgang

På baggrund af den udførte revision er det vores opfattelse, at personsagerne generelt administreres i overensstemmelse med gældende regler.

På følgende områder har vi alene fundet få eller ingen fejl:

- Sygedagpenge
- Forsikrede ledige
- Jobafklaringsforløb
- Ressourceforløb
- Fleksjob
- Kontanthjælp
- Uddannelseshjælp
- Hjælp i særlige tilfælde efter integrationsloven
- Udbetaling af integrationsydelse
- Merudgifter til børn
- Tabt arbejdsfortjeneste

Efter flere år med udfordringer på en række områder kan vi konstatere, at kommunen i 2018 fastholder et generelt godt niveau i sagsadministrationen.

På følgende område er der dog efter vores opfattelse behov for en fortsat opstramning af sagsadministrationen:

Integrationsprogram

Vi har foretaget gennemgang af 6 sager og der er konstateret fejl i 4 sager. I 3 sager er virksomhedsrettet tilbud ikke givet rettidigt, i 2 sager er der ikke tilstrækkelig fulgt op på tilmelding som jobsøgende og CV og i 1 sag er der væsentlig overskridelse i rettidig opfølgning. Der er herudover øvrige enkeltstående fejl i sagerne.

Kommunen har i sit eget ledelsestilsyn konstateret de samme udfordringer og har taget en række yderligere initiativer til forbedring af sagsadministrationen på området. Vi skal anbefale, at det fortsat følges tæt, hvorvidt der i 2019 er den fornødne fremdrift i forbedring af sagsadministrationen.

Der henvises i øvrig til afsnit 1.3.3 vedrørende opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger.

På følgende områder er der efter vores vurdering behov for fortsat fokus på sagsadministrationen:

Revalidering

Vi har foretaget gennemgang af 4 sager. I 3 af sagerne er opfølgning ikke i alle tilfælde foretaget rettidigt. Manglende rettidighed er konstateret i 1. halvår af 2018. Samtaler herefter er rettidige. Kommunen har i sit eget ledelsestilsyn også konstateret problemer med rettidig opfølgning.

Ledighedsydelse

Vi har foretaget gennemgang af 5 sager. I 2 sager er revurdering jf. aktivlovens § 74c foretaget for sent og i en sag er opfølgning ikke foretaget rettidigt. Der bør således være fortsat fokus på rettidig revurdering.

Der henvises i øvrigt til bilag 1, 2 og 3, hvor der fremgår en mere detaljeret redegørelse for resultatet af den udførte personsagsgennemgang, herunder fravalg samt den tværministerielle oversigt og opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2017 og tidligere år.

10.3 AFSLUTTENDE REVISION

10.3.1 Regnskabsaflæggelse og restafregning af refusion

Vi har kontrolleret, at kommunen har afstemt restafregningsskemaerne til bogføringen. Vi har endvidere stikprøvevist undersøgt, om kommunens kontering af udgifter og indtægter vedrørende refusionsansmeldelserne er korrekt og kommer korrekt til udtryk i regnskabet.

Vi har påset, at kommunen har rettet data og registreret tilbagebetalinger, efterbetalinger og finansieringsbeløb m.v. efter anvisningerne i bekendtgørelse om finansiering af visse offentlige ydelser, der udbetales til kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløshedskasserne

Vi har ligeledes stikprøvevist kontrolleret, om eventuelle refusionsmæssige berigtigelser vedrørende tidligere år er korrekt opgjort og medtaget i refusionsopgørelserne.

Vi har påset, at der ved skattepligtige ydelser er foretaget korrekt afregning af A-skat mv.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at restafregningsskemaerne er aflagt i overensstemmelse med fagministeriernes regler for området samt at kommunens restafregning af refusion på sociale udgifter svarer til bogføringen.

10.3.2 Socialt bedrageri

I bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen) er der fastsat et krav om, at vi skal påse, at kommunen har etableret procedurer til at forebygge og afdække tilfælde af uberettiget modtagelse af ydelser mod bedre vidende på områder omfattet af denne bekendtgørelse samt for sagsoplysning på Udbetaling Danmarks sagsområde, jf. § 11 i lov om Udbetaling Danmark, og om procedurerne fungerer på betryggende vis.

Vi har ved vores revision påset:

- om kommunen har vedtaget politiske eller strategiske retningslinjer
- hvordan kontrollen er organiseret
- om kommunen har en procedure for håndtering af oplysninger mellem afdelinger, fra andre myndigheder, private samt gennemførte virksomhedskontroller og elektroniske eller manuelle kontroller. Herunder om kommunen har nedsat en kontrolgruppe
- om kommunen har en procedure for tilbagebetalingskrav.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunen har etableret en betryggende og hensigtsmæssig forretningsgang til at forebygge og afdække tilfælde af uberettiget modtagelse af ydelser.

11 FOKUSREVISION - MENTORSTØTTE

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har på vegne af Beskæftigelsesministeriet i mail af 13. august 2018 meddelt, at Beskæftigelsesministeriet som et supplement til den årlige afrapportering af revisionen i 2018 gennemfører en fokusrevision vedrørende mentorstøtte som udvidet forvaltningsrevision.

Formålet med fokusrevisionen er at efterprøve, om kommunerne har forretningsgange og tilsyns- og kontrolprocedurer, der sikrer:

- at der er opstillet klare mål for mentorstøtten for den enkelte borger,
- at der i forbindelse med beslutning om bevilling og udbetaling af mentorstøtte påses og følges op på, at borgeren modtager en personlig støtte, der understøtter det tilsigtede formål med støtten til den pågældende person,
- at der ved bevilling og udbetaling af mentorstøtte er taget skyldige økonomiske hensyn, og
- at der ikke sker en utilsigtet brug og evt. misbrug af mentorordningen.

Fokusrevisionen sigter dermed på at belyse, om kommunerne har skriftlige forretningsgange og kontrol- og tilsynsrutiner, der i nødvendigt og tilstrækkeligt omfang sikrer, at der administreres i overensstemmelse med reglerne, at kommunen følger de fastlagte forretningsgange, og at der ikke sker en utilsigtet brug af mentorordningen.

Vi har gennemført fokusrevisionen i perioden august/september måned 2018.

Sammenfattende konklusion på fokusrevision vedrørende mentorstøtte

Det er overordnet vores vurdering, at Skanderborg Kommune har betryggende forretningsgange vedrørende mentorområdet.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til væsentlige anbefalinger omkring kommunens forretningsgange og kontrol- og tilsynsrutiner.

12 FOKUSREVISION - TEGNSPROGSTOLKNING

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har på vegne af Beskæftigelsesministeriet i mail af 31. august 2018 meddelt, at Beskæftigelsesministeriet som et supplement til den årlige afrapportering af revisionen i 2018 gennemfører en fokusrevision vedrørende tegnsprogstolkning som forvaltningsrevision.

Formålet med fokusrevisionen er særligt at efterprøve, om kommunerne har forretningsgange og tilsyns- og kontrolprocedurer, der sikrer:

- at der i forbindelse med bevilling og udbetaling af tegnsprogstolkning påses, at borgeren modtager en bevilling til en personlig assistance, der understøtter borgerens behov både i omfang og varighed
- at der ved bevilling af tilskud til og udbetaling af tegnsprogstolkning er taget skyldige økonomiske hensyn, og
- at der ikke sker en utilsigtet brug og evt. misbrug af ordningen med tilskud til tegnsprogstolkning.

Fokusrevisionen sigter dermed på at belyse, om kommunerne har skriftlige forretningsgange og kontrol- og tilsynsrutiner, der i nødvendigt og tilstrækkeligt omfang sikrer, at der administreres i overensstemmelse med reglerne, at kommunen følger de fastlagte forretningsgange, og at der ikke sker en utilsigtet brug af tegnsprogsordningen.

Vi har gennemført fokusrevisionen i perioden september/oktober måned 2018.

Sammenfattende konklusion på fokusrevision vedrørende tegnsprogstolkning

Det er overordnet vores vurdering, at Skanderborg kommune har betryggende forretningsgange vedrørende ordningen med tilskud til tegnsprogstolkning.

Kommunen har ikke fastsat krav til dokumentation i forbindelse med udbetaling af tilskud til tegnsprogstolkning til virksomheder. Den eneste dokumentation er generelt de modtagne fakturaer. Vi skal anbefale, at der fastsættes procedurer for dokumentation i forbindelse med udbetaling.

Kommunen har oplyst, at der igangsættes en fastsættelse af procedurer, så der fremadrettet indhentes dokumentation udover de modtagne fakturaer. Vedrørende betaling for aflyste timer har kommunen generelt oplyst, at der vil være øget fokus på betaling for aflyste timer.

13 AFGIVNE REVISIONSBERETNINGER OG PÅTEGNEDE OPGØRELSER MV.**13.1 REVISIONSBERETNINGER AFGIVET TIL SKANDERBORG BYRÅD**

Ud over nærværende beretning er der ikke afgivet delberetninger.

13.2 DIALOG MED POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

- Møde med byrådet den 27. juni 2018 vedrørende revisionen af regnskabet for 2017
- Møde med direktionen den 5. december 2018 vedrørende revisionsplanlægningen for 2018/2019
- Dialog og møder med kommunens ledelse vedrørende denne revisionsberetning

13.3 PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER

Der henvises til oversigten i bilag 5.

14 LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har borgmester og kommunaldirektør over for os i en regnskaberklæring bekræftet forhold af væsentlig betydning vedrørende årsregnskabet for 2018, hvor vi har vurderet et behov herfor.

Den skriftlige erklæring omfatter oplysninger om pantsætninger og sikkerhedsstillelser, garantistillelser, retssager, besvigelser, begivenheder efter balancedagen, oversigt over ikke-korrigerede forhold samt andre områder, hvor det er vanskeligt at opnå et revisionsbevis.

Den modtagne regnskaberklæring har ikke givet anledning til kommentarer.

15 REVISORS ERKLÆRING

Vi bekræfter, at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbestemmelser og vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, som vi har anmodet om.

Vi har iværksat foranstaltninger til sikring af, at BDO lever op til kravene i Bekendtgørelse 965 af 28. juni 2016 om Kommunal og regional revision.

Aarhus, den 7. juni 2019

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Søren Peter Nielsen
Statsautoriseret revisor

Ole Nielsen
Registreret revisor

BILAG 1, BESKÆFTIGELSESMINISTERIET

1 TVÆRMINISTERIEL OVERSICHT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2018

Funktion	Sagsområde	Regler	Antal udvalgte sager	Væsentlige fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning	Væsentlige fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning	Systematiske/generelle fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning	Systematiske/generelle fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning	Kommentarer vedrørende konstaterede fejl	Området fravalgt	Området administreres generelt i overensstemmelse med gældende regler	Revisionsbemærkninger (Noteres ved angivelse af samme nummerering som fremgår af revisionsberetningen)	Forbehold (Antal notes)
				(Antal notes)	(Antal notes)	(Ja/Nej)	(Ja/Nej)	(Henvi-ning til afsnit)	(Ja/Nej)	(Ja/Nej)		
Funktion 5.57.73, 5.57.75 8.38.37 og 8.51.52	Kontant- og uddannelseshjælp. Udbetaling, beregning og kontering. Rådighedsvurdering og sanktionering. Særlig støtte (medfinansiering og tilbagebetaling)	LAS	9	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.57.75 samt 5.57.73	Aktivering (bortset fra løntilskud), kontaktførelse, jobplaner mv. til kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere	LAB	9	3	0	Nej	Nej	1.3.1	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.57.73, 5.58.80 og 8.51.52	Revalidering inkl. Forrevalidering	LAS kap. 6	4	3	0	Nej	Nej	1.3.2	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.57.71, 5.68.73, 5.68.75, 5.68.79, 5.58.80, 5.58.81, 5.58.82, 5.58.83, 5.68.91 og 5.68.98	Tilskud til udgifter til hjælpemidler og befordringsgodtgørelse m.v. til alle målgrupper, tilskud til jobrotation og voksenlærlinge, løntilskud til alle målgrupper, skånejob, isbryderordning, personlig assistance og vejledning og opkvalificering af 15-17-årige samt efterbetaling af jobpræmie til enlige forsørgere	LAB kap. 12, 13 a-b, 14, 15 og 18 samt lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. samt lov nr. 1593 af 22. december 2010 om en 2-årig forsøgsordning for enlige forsørgere	8	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0

Funktion 5.68.90	Driftsudgifter og mentorstøtte, hvor refusion ydes under et rådighedsbeløb	LAB kap. 8 a, 9 b og 10 m.v. LAB §§ 73 b, 81 a, 83 og 99	9	1	0	Nej	Nej	1.3.3	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.58.81 8.51.52	Fleksjob	LAB §§ 69 - 75	4	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.58.83	Ledighedsydelse	LAS kap. 7	5	3	0	Nej	Nej	1.3.4	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.57.71 og 8.51.52	Sygedagpenge	Lov om sygedagpenge	6	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.68.97	Seniorjob	Lov om seniorjob	1	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.68.96	Servicejob (løntilskud)	Lov om ophævelse af lov om servicejob	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.57.78,	Forsikrede ledige (medfinansiering af a-dagpenge, opfølgning kontaktføreløb og tilbud)	§ 82 a i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og LAB	2	2	0	Nej	Nej	1.3.5	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.58.82 8.51.52	Forsørgelse og aktivering (bortset fra løntilskud) af personer i ressourceforløb, der modtager ressourceforløbsydelse, inkl. mentor.	LAB kapital 12 a	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.58.82 8.51.52	Forsørgelse og aktivering (bortset fra løntilskud) af personer i jobafklaringsforløb, der modtager ressourceforløbsydelse, inkl. mentor.	LAB kapital 12 b	4	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.57.78 og 5.57.79	Midlertidig arbejdsmarkedsydelse (medfinansiering af midlertidig arbejdsmarkedsydelse og tilhørende aktiveringsudgifter bortset fra løntilskud)	LAB kapitel 13 d og lov om arbejdsløshedsforsikring § 52 o.	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.57.79	Kontantydelse og dertilhørende aktiveringsudgifter (bortset fra løntilskud)	LAB kapitel 13 e og lov om kontantydelse	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.57.72	Hjælp i særlige tilfælde (enkeltudgifter, sygebehandling, samværsret med børn, flytning)	LAS kap. 10	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0

Funktion 0.25.11 0.25.18 7.32.23 8.32.23 9.32.23	Beboerindskudslån	Lov om individuel boligstøtte	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.48.67	Personlige tillæg til pensionister	Lov om social pension kap. 2 og Bekendtgørelse af lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. kap. 2	0	*	*	*	*	*	Ja	*	,	0

LAS - Lov om aktiv socialpolitik, LAB: Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats

	Ja	Nej
Er der manglende afstemninger på Beskæftigelsesministeriets område		X

1.1 INDLEDNING

Dette bilag er en særskilt redegørelse til Beskæftigelsesministeriet på baggrund af de særlige rapporteringskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision. Redegørelsen skal ses som et supplement til revisionsberetningen for 2018 vedrørende de sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion på Beskæftigelsesministeriets ressortområde.

Bilaget indeholder:

- Opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2017 og tidligere år
- Den tværministerielle oversigt
- Redegørelse for personsagsgennemgang
- Redegørelse for fravalg af gennemgang af personsager

1.2 OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSE FOR 2017

Jf. decisionsskrivelse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering af 5. februar 2019 ses ingen forhold til opfølgning.

1.3 PERSONSAGSGENNEMGANG

I det efterfølgende redegøres for væsentlige fejl og mangler i forhold til den enkelte personsag, der er konstateret ved sagsgennemgangen.

1.3.1 Uddannelseshjælp

Der er ved gennemgangen konstateret 3 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 1 sag er opfølgning ikke foretaget rettidigt
- I 1 sag er uddannelsespålæg ikke givet ved første samtale
- I 1 sag er der ikke registreret fritagelse

1.3.2 Revalidering

Der er ved gennemgangen konstateret 3 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 3 sager er opfølgning ikke i alle tilfælde foretaget rettidigt. Manglende rettidighed er konstateret i 1. halvår af 2018. Samtaler herefter er rettidige

1.3.3 Driftsudgifter

Der er ved gennemgangen konstateret 1 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 1 sag vedrørende uddannelseshjælp var der ikke udarbejdet mentorkontrakt

1.3.4 Ledighedsydelse

Der er ved gennemgangen konstateret 3 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 2 sager er revurdering jf. aktivlovens § 74c ikke foretaget rettidigt
- I 1 sag er opfølgning ikke foretaget rettidigt

1.3.5 Forsikrede ledige

Der er ved gennemgangen konstateret 2 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 2 sager er der mindre forsinkelse i rettidige tilbud

1.4 FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG

Vi har for 2018 foretaget fravalg af revision af personsager inden for følgende områder:

- Ressourceforløb (senest revideret i 2015)
- Servicejob
- Midlertidig arbejdsmarkedsydelse (senest revideret i 2014)
- Kontantydelse (senest revideret i 2016)
- Hjælp i særlige tilfælde aktivlovens kap. 10 (senest revideret i 2016)
- Personlige tillæg til pensionister (senest revideret i 2017)
- Beboerindskudslån (senest revideret i 2017)

Midlertidig arbejdsmarkedsydelse og kontantydelse er fravalgt, da der ingen udgifter er på området eller at området ikke er af væsentlig økonomisk betydning.

Vedrørende Servicejob er dette revideret i forhold til tilskudsberegning som en del af refusionsopgørelsen.

Vedrørende områderne ressourceforløb, hjælp i særlige tilfælde efter aktivlovens kap. 10, personlige tillæg til pensionister og beboerindskudslån er personsagsgennemgang fravalgt, da områderne ikke har givet anledning til fejl og mangler tidligere år og vil indgå i 3 års planen.

BILAG 2, BØRNE- OG SOCIALMINISTERIET

2 TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2018

Funktion	Sagsområde	Regler	Antal udvalgte sager	Væsentlige fejl uden refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Væsentlige fejl med refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Systematiske/generelle fejl uden refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Systematiske/generelle fejl med refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Kommentarer vedrørende konstaterede fejl (Henvi sning til afsnit)	Området fra valgt (Ja/Nej)	Området administreres generelt i overensstemmelse med gældende regler (Ja/Nej)	Revisionsbemærkninger (Noteres ved angivelse af samme nummerring, som fremgår af revisionsberetningen)	Forbehold (Antal noteres)
Funktion 5.22.07	Statsrefusion - Særligt dyre enkeltsager	SEL §§ 176 og 176 a	11	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
5.25.10	Refusionsberettigede udgifter vedrørende særlige grupper af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge (Udgifter med 100 % statsrefusion)	Dagtilbudsloven § 99	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0

Funktion 5.28.20 5.28.21 5.28.22 5.28.23 5.28.24 5.28.25 5.30.27 5.38.38 5.38.39 5.38.41 5.38.42 5.38.45 5.38.50 5.38.51 5.38.52 5.38.53 5.38.58 5.38.59 5.57.74	Refusionsberettigede udgifter på dele af funktionerne vedrørende særlige grupper af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge (Udgifter med 100 % statsrefusion)	SEL § 181	2	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
5.57.74	Refusionsberettigede udgifter vedrørende særlige grupper af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge (Udgifter med 100 % statsrefusion)	Lov om aktiv socialpolitik § 107	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
5.57.74	Refusionsberettigede udgifter vedrørende særlige grupper af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge (Udgifter med 100 % statsrefusion)	Dele af lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 124	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.57.72	Merudgiftsydelse	SEL § 41	3	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.57.72	Tabt arbejdsfortjeneste	SEL § 42	3	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.28.20	Advokatbistand, aktindsigt mv.	SEL § 72	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.57.72	Dækning af nødvendige merudgifter	SEL § 100	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.38.42	Botilbud	SEL § 109	2	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0

Funktion 5.38.42	Botilbud	SEL § 110	2	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
---------------------	----------	-----------	---	---	---	-----	-----	---	-----	----	---	---

SEL - Lov om social service

	Ja	Nej
Er der manglende afstemninger på Børne- og Socialministeriets område		X

2.1 INDLEDNING

Dette bilag er en særskilt redegørelse til Beskæftigelsesministeriet på baggrund af de særlige rapporteringskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision. Redegørelsen skal ses som et supplement til revisionsberetningen for 2018 vedrørende de sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion på Beskæftigelsesministeriets ressortområde.

Bilaget indeholder:

- Opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2017 og tidligere år
- Den tværministerielle oversigt
- Redegørelse for personsagsgennemgang
- Redegørelse for fravalg af gennemgang af personsager

2.2 OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSE FOR 2017

Jf. decisionsskrivelse fra Børne- og socialministeriet af 25. februar 2019 ses følgende forhold til opfølgning

Børne- og Socialministeriet ønsker en opfølgning på området Børn og unge med særligt behov. Der henvises til afsnit 9 i denne beretning.

2.3 PERSONSAGSGENNEMGANG

I det efterfølgende redegøres for væsentlige fejl og mangler i forhold til den enkelte personsag, der er konstateret ved sagsgennemgangen.

Der er ved gennemgang af personsagerne ikke konstateret væsentlige fejl og mangler.

2.4 FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG

Vi har for 2018 foretaget fravalg af revision af personsager inden for følgende områder:

- Refusionsberettigende udgifter vedrørende flygtninge Dagtilbudsloven §99
- Refusionsberettigende udgifter vedrørende flygtninge Lov om aktiv socialpolitik § 107
- Refusionsberettigende udgifter vedrørende flygtninge Dele af lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 124
- Advokatbistand (senest revideret i 2017)
- Dækning af nødvendige merudgifter SEL §100 (senest revideret i 2016)

Personsagsgennemgangen på refusionsberettigende udgifter vedrørende flygtninge Dagtilbudsloven § 99, og Dele af lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 124 er fravalgt, da der ingen udgifter er hertil.

Personsagsgennemgang Lov om aktiv socialpolitik § 107 er fra valgt, da der ikke er væsentlige udgifter på området og det indgår som en del af refusionsopgørelsen.

Personsagsgennemgang på advokatbistand og dækning af nødvendige merudgifter er fravalgt, da området ikke har givet anledning til fejl og mangler tidligere år og vil indgå i 3 års planen.

BILAG 3, UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONSMINISTERIET

3 TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2018

Funktion	Sagsområde	Regler	Antal udvalgte sager	Væsentlige fejl uden refusionsmæssig betydning (Antal notes)	Væsentlige fejl med refusionsmæssig betydning (Antal notes)	Systematiske/generelle fejl uden refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Systematiske/generelle fejl med refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Kommentarer vedrørende konstaterede fejl (Henvisning til afsnit)	Området fravalgt (Ja/Nej)	Området administreres generelt i overensstemmelse med gældende regler (Ja/Nej)	Revisionsbemærkninger (Noteres ved angivelse af samme nummering som fremgår af revisionsberetningen)	Forbehold (Antal notes)
	Udarbejdelse af integrationskontrakt inden for 1 måned	IL § 19	4	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
	Løbende opfølgning på integrationskontrakten	IL § 20	6	4	0	Nej	Nej	Afsnit 3.3.1	Nej	Nej	Beretning nr. 25 afsnit 1.3.3	0
Funktion 5.46.60	Tilbud om integrationsprogram, herunder aktive beskæftigelsesrettede tilbud og tilbud om ordinær danskuddannelse	IL Kapitel 4	6	5	0	Nej	Nej	Afsnit 3.3.1	Nej	Nej	Beretning nr. 25 afsnit 1.3.3	0
Funktion 5.46.60	Tilbud om introduktionsforløb, herunder aktive beskæftigelsesrettede tilbud og ordinær danskuddannelse	IL Kapitel 4a	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0

Funktion 5.46.61	Udbetaling af integrationsydelse til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet og udbetaling af integrationsydelse til øvrige	LAS kapitel 4	4	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.46.60	Resultattilskud efter integrationsloven	IL § 45	10	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja		0
Funktion 5.46.60	Henvielse til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven	IL §§ 16 og 45	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.46.61	Hjælp i særlige tilfælde	IL kapitel 6	2	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.46.60	Grundtilskud, tilskud til uledsagede mindreårige	IL § 45	9	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.46.65	Udbetaling af repatrieringsstøtte m.v. og resultattilskud efter repatrieringsloven	Repatrieringslovens §§ 7, 8 og 13	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 8.21.22	Udbetaling af godtgørelse for deltagelse i IGU-skoleforløb	Lov om integrationsgrunduddannelse § 10	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 8.51.52	Danskbonus til selvforsørgede i integrationsprogrammet	IL § 22	0	*	*	*	*	*	Ja	*	'	0

IL - Lov om integration af udlændinge i Danmark

LAS - Lov om aktiv socialpolitik

	Ja	Nej
Er der manglende afstemninger på Udlændinge- og Integrationsministeriets område		X

3.1 INDLEDNING

Dette bilag er en særskilt redegørelse til Beskæftigelsesministeriet på baggrund af de særlige rapporteringskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision. Redegørelsen skal ses som et supplement til revisionsberetningen for 2018 vedrørende de sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion på Beskæftigelsesministeriets ressortområde.

Bilaget indeholder:

- Opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2017 og tidligere år
- Den tværministerielle oversigt
- Redegørelse for personsagsgennemgang
- Redegørelse for fravalg af gennemgang af personsager

3.2 OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSE FOR 2017

Jf. decisionsskrivelse fra Udlændinge- og Integrationsministeriet af 11. december 2018 ses der følgende forhold til opfølgning.

Udlændige- og Integrationsministeriet ønsker opfølgning på om sagsadministrationen efter integrationsloven nu administreres i overensstemmelse med gældende regler. Vedrørende området integrationsprogram og opfølgning på integrationskontrakten henvises til opfølgning på tidligere bemærkninger jf. afsnit 1.3.3 samt nedstående afsnit 3.3.1 i dette bilag.

Vedrørende grundtilskud og resultattilskud har vi ikke i 2018 konstateret væsentlige fejl og mangler.

3.3 PERSONSAGSGENNEMGANG

3.3.1 Opfølgning på integrationskontrakt og Integrationsprogram

Der er ved gennemgangen konstateret 9 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 3 sager er virksomhedsrettet tilbud ikke givet rettidigt
- I 2 sager har der ikke været tilstrækkelig opfølgning på tilmelding som jobsøgende og CV
- I 1 sag er der ikke dokumenteret opfølgning på jobsøgning
- I 1 sag er opfølgning ikke foretaget rettidigt. Der er tale om væsentlig overskridelse i rettidig opfølgning
- I 1 sag mangler der begrundelse for, hvorfor der alene tilbydes danskuddannelse
- I 1 mangler der stillingtagen til sanktion i enkelte tilfælde

3.4 FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG

Vi har for 2018 foretaget fravalg af revision af personsager inden for følgende områder:

- Tilbud om integrationsforløb
- Henvisning til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven
- Repatriering (senest revideret i 2017)
- Udbetaling af godtgørelse under deltagelse i IGU-forløb (senest revideret i 2017)
- Danskbonus til selvforsørgede i integrationsprogrammet

Repatriering og udbetaling af godtgørelse under IGU-forløb er fravalgt da områderne ikke har givet anledning til fejl og mangler tidligere år og vil indgå i 3 års planen.

Danskbonus til selvforsørgede i Integrationsprogram er fravalgt, da området ikke er af væsentlig økonomisk betydning og området vil indgå i 3 års planen.

Vedrørende områderne tilbud om introduktionsforløb og henvisning til danskuddannelse er der ikke foretaget sagsrevision, men områderne er revideret som en del af refusionsopgørelsen.

BILAG 4, OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV

Vi har efterfølgende beskrevet den udførte revision på øvrige områder med særlige rapporteringskrav, hvor der ikke i forvejen er afgivet særskilt revisionsberetning.

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet - byfornyelse

Vi har foretaget en gennemgang af byfornyelsesområdet i kommunen. Byfornyelsesområdet omfatter følgende:

- Lov om byfornyelse og udvikling af byer, herunder områderne: Områdebyfornyelse, bygningsfornyelse, opkøb af nedslidte ejendomme, friarealer, kondemnering og byfornyelsesnævn.

Revisionen er udført i overensstemmelse med de bekendtgørelser, der er relevante for de enkelte beslutningstyper, herunder:

- Bekendtgørelse nr. 1701 af 18. december 2017 om regnskab og revision efter lov om byfornyelse og udvikling af byer.

I forbindelse med den foretagne revision af statsrefusionsopgørelsen for 2017 er det bl.a. efterprøvet, at de af byrådet truffne beslutninger er i overensstemmelse med gældende love om byfornyelse.

Det er påset, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler, der er omfattet af byggeregnskaberne og de kommunale udgifter.

Den talmæssige korrekthed og sammenhæng mellem regnskaberne/opgørelserne og de enkelte posteringer er kontrolleret ved brug af det foreliggende regnskabsmateriale.

Regnskaberne og opgørelserne er påset korrekt udarbejdet og i overensstemmelse med det reviderede regnskabsmateriale.

Revisionen er foretaget ved stikprøver i det omfang, det er skønnet forsvarligt, og gældende forskrifter ikke har været til hinder herfor. Revisionen har givet overbevisning om, at statsrefusionsopgørelsen for regnskabsåret 2017 er retvisende, herunder at refusionsgrundlaget er i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Der henvises i øvrigt til Bilag 5, Påtegnede opgørelser og øvrige opgaver.

Forhold vedrørende byfornyelsesområdet for 2017

Efterfølgende redegøres for antal reviderede byfornyelsessager. Herudover er der særskilt redegjort for de enkelte fejl- og mangeltyper. I denne redegørelse er alle konstaterede fejl og mangler i den enkelte byfornyelsessag medtaget. Såfremt fejlen eller manglen er systematisk, er dette anført.

- Der er gennemgået 2 sager, hvoraf 2 sager er uden fejl

Konklusion

Det er vores opfattelse, at områderne generelt administreres i overensstemmelse med gældende regler.

Børne- og Socialministeriet

Som led i revision af de sociale udgifter har vi påtegnet følgende særlige regnskaber:

- ACT-Skanderborg for perioden 1. december 2016 til 31. december 2017

Vi har ved revisionen påset, at projektreghskabet er aflagt i overensstemmelse med bevillingsskrivelsens bestemmelser for regnskabsaflæggelse samt påset, at det modtagne tilskud er anvendt til det bevilgede formål.

Konklusion

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Projektregnskaber med tilhørende revisionsprotokol

Vi har i løbet af regnskabsåret 2018 forsynet følgende projektregnskaber med vores revisionserklæring samt afgivet en revisionsprotokol til tilskudsyderen:

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR)

- 2 jobrotationsprojekter - særlig pulje for perioden 5. oktober 2017 - 1. marts 2018
- JobFirst for perioden 1. januar 2016 til 31. december 2017
- Jobrotationsprojekt - særlig pulje for perioden 18. september 2017 til 13. april 2018
- 2 jobrotationsprojekter - særlig pulje for perioden 28. august 2017 til 22. juni 2018
- Puljen til uddannelsesløft 2018
- Regional uddannelsespulje 2018

Sundheds- og Ældreministeriet

- Bedre bemanning i hjemmeplejen og på plejehjem, plejecentre og friplejeboliger for 2018
- Klippekort til plejehjemsbeboere for perioden 1. januar 2018 - 31. december 2018
- Mere værdig ældrepleje 2018

Udlændige- og Integrationsministeriet

- Integrations- og beskæftigelsesambassadør for perioden 1. august 2018 til 31. december 2018

Alle projektregnskaber er forsynet med vores erklæring om, at tilskudsopførelsen efter vores opfattelse i al væsentlighed er udarbejdet i overensstemmelse med tilskudsyders tilskudsbrevs bestemmelser samt at tilskuddet er anvendt til det bevilgede formål.

De afgivne revisionsprotokoller er hver for sig ikke omfattet af § 42b, stk. 1, i Den kommunale Styrelseslov og er således ikke udsendt til de enkelte byrådsmedlemmer, men alene fremsendt til tilskudsyder samt kommunens administration.

BILAG 5, PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER**Oversigt over revisionspåtegnede opgørelser for 2018**

Vi har revideret og påtegnet følgende opgørelser og indberetninger:

- Låneindberetning Landsbyggefondens 2018
- Erklæring regnskabskema drift af musikskolen 2017
- Refusionsopgørelse vedrørende byfornyelse for regnskabsåret 2017
- Erklæring til Udlændinge- og Integrationsministeriet om at ville være revisor for projekt Integrations- og beskæftigelsesambassadør
- Revisorerklæring vedrørende kommunens administration af og indberetning til BOSSINF 2017
- Projektregnskab ATC-Skanderborg
- Erklæring om forretningsgange projekt Flere skal med
- Erklæring el og varmeindberetning til Energistyrelsen for 2017
- 2 Jobrotationsprojekter, særlig pulje
- Projekt JobFirst
- Kulturring Østjylland for 2017
- Jobrotationsprojekt, særlig pulje
- Refusionsopgørelse for tjenestemandspension for perioden 1. juli 2018 til 31. december 2018
- 2 jobrotationsprojekter, særlig pulje
- Regnskab for EGU 1. december 2017 til 30. november 2018
- Projektregnskab Puljen til uddannelsesløft 2018
- Projektregnskab Den regionale uddannelsespulje 2018
- Erklæring vedrørende opgørelse ikke udbetalte feriegodtgørelse og løn under ferie eller ferietil-læg for perioden 1. maj 2017 til 30. april 2018
- Projekt Bedre bemanning i ældreplejen 2018
- Projekt Integrations- og beskæftigelsesambassadør
- Erklæring vedrørende indberetning Stoploven 2018
- Saldoopgørelse momsrefusion 2018
- Projekt Klippekort til plejehjemsbeboere 2018
- Projekt Mere værdig ældrepleje 2018
- Refusionsopgørelse for Børneteater 2018
- Refusionsopgørelse vedrørende boliglån 2018
- Refusionsopgørelse vedrørende integrationsområdet 2018
- Refusionsopgørelse vedrørende sociale ydelser 2018
- Refusionsopgørelse vedrørende udgifter i særlig dyre enkeltsager for 2018

Øvrige opgaver

På følgende væsentlige områder har vi ydet kommunen bistand:

- Tilsyn på det sociale område 2018
- Selektionsmodel til særligt dyre enkeltsager 2018
- Pædagogisk tilsyn med kommunens leverandør af danskuddannelse til voksne udlændinge
- Kvalitetskontrolsystem til elektronisk registrering af det faglige ledelsestilsyn 2018
- Notat vedrørende ejendomsvurdering
- Indtægtoptimering - statsrefusion på sociale ydelser
- Assistance til legatregnskaber
- BDO Moms Tjek
- Gennemgang af lønsumsafgiftspligtig aktivitet
- Gennemgang af kantinemoms
- Gennemgang af skattemæssig behandling af personalegoder m.v. ("skattetjek")

Forinden accept af ovennævnte arbejder har vi særskilt vurderet betydningen heraf for vores uafhængig-hed. Det er vores opfattelse, at de udførte opgaver enkeltvis og samlet er udført i overensstemmelse med gældende bestemmelser om revisors uafhængighed.